

УДК 1(091)

Науково-теоретичний альманах «Грані»
Scientific-theoretical almanac «Grani»

«Grani». 2016. 140(12), 66-71.

doi:10.15421/1716141

www.grani.org.ua

Ідеї Алена Бадью щодо причин виникнення злаМ.В. Несправа¹

Встановлено, що, на переконання Алена Бадью, зло проявляє себе в ході здійснення суб'єктом того чи іншого процесу істини, як антипод істини, як перешкода її здійснення. За словами Алена Бадью, зло – це переривання істини під тиском особливих чи особистісних інтересів. З'ясовано, що, за класифікацією Бадью, породжувати істини здатні чотири родові процедури – політичне винайдення, поема, математика та любов. За теорією Алена Бадью, у процесу істини є три основні виміри, кожному з яких відповідає своє «ім'я» чи «фігура» зла. Перший вимір – це подія, яка примушує з'явитися «щось інше», ніж поточні ситуації, думки чи застигли знання. В рамках даного виміру зло проявляє себе як «личина чи терор», що полягає в тому, аби стверджувати, що стан, який передував виникненню вищеназваної події, був чимось цінним. Другий вимір – це вірність, яка полягає в тому, щоб слідувати «імперативу події». В рамках даного виміру зло виступає як «зрада» і полягає в тому, що не збережено вірність. Третій вимір – це власне істина, яка вибудовує вірність. У цьому вимірі зло виступає як «катастрофа» і полягає в абсолютизації сили істини.

Ключові слова: істина; вірність; терор; зрада**Alain Badiou's ideas about causes of evil**M.V. Nesprava²

Alain Badiou's philosophical views study is an important philosophical task. This author is one of the most profound philosophers of our time. Especially important is the study of Badiou's ideas which helps to determine grounds of destructive phenomena in contemporary society. There is a number of researchers who are interested in Badiou's philosophy. For instance, Kathleen R. Kesson, James G. Henderson, Oliver Marchart, Hollis Phelps, Viktor Okorokov, Vitaliy Kosyhin, Svitlana Solovyova, and others. However, the researchers usually do not pay big attention to the study of Badiou's ideas about causes of evil. This article is aimed at the analysis and explication of such ideas. It has been proved that Badiou describes the idea that evil manifests itself as an obstacle in processes of the truth. Badiou considers that there are subjects of evil in society. According to Alain Badiou, the subjects of evil interrupt processes of the truth by their own personal interests. It has been shown in the article that Badiou believes in the existence of four procedures that produce the truth. It is politics, poem, math and love. In politics, the goodness is equality. In arts, it exemplifies the invention of new forms. In science, the goodness constitutes free thought. In love, the good means the understanding of the needs of other person. Badiou considers that a process of the truth has three dimensions. The event that caused the creation of something new is the first dimension of the process of the truth. At this dimension evil appears as 'mask or terror.' This kind of evil tries to prove that the new one is not better than the old one. According to Badiou, fidelity to the event is the second dimension of a process of the truth. In this dimension evil appears as 'betrayal.' The truth's strictly speaking is the third dimension of a process of the truth. In this dimension evil appears as 'catastrophe.' This kind of evil tries to identify the truth with a certain total power. Effective fight with the evil, by the opinion of A. Badiou, can only be based on that particular kind of truth, which is trying to discredit a particular kind of evil. According to Alain Badiou, the universal ideas like the ideas of human rights would be powerless to fight evil. The best mean for such fighting is to remain faithful to the truth.

Keywords: truth; fidelity; terror; betrayal

¹ Доктор філософії, доцент; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 49000, Дніпро, пр. Гагаріна, 26

² PhD in philosophy, associate professor; Dnipropetrovsk State university of internal affairs, 26, Gagarin Ave., Dnipro, 49000, Ukraine

³ Доктор философии, доцент; Днепропетровский государственный университет внутренних дел, 49000, Днепр, пр. Гагарина, 26
E-mail: n.nesprava@gmail.com

Идеи Алена Бадью о причинах возникновения зла

Н.В. Несправа³

Установлено, что, по убеждению Алена Бадью, зло проявляет себя в ходе осуществления субъектом того или иного процесса истины, в качестве антипода истины, в качестве препятствия ее осуществления. По словам А. Бадью, зло – это прерывание истины под давлением особенных или личностных интересов. Выяснено, что, за классификацией Бадью, порождают истины способны четыре родовые процедуры – политическое изобретение, поэма, математика и любовь. По теории Алена Бадью, у процесса истины есть три основных измерения, каждому из которых соответствует свое «имя» или «фигура» зла. Первое измерение – это событие, которое заставляет появиться «нечто новое», по сравнению с текущей ситуацией, мыслью или знанием. В рамках данного измерения зло проявляет себя как «личина или террор», что состоит в том, чтобы утверждать, что состояние, которое предшествует возникновению вышеназванной истины, было чем-то ценным. Второе измерение – это верность, которая состоит в том, чтобы следовать «императиву события». В рамках данного измерения зло выступает в качестве «предательства» и состоит в том, что не сохраняется верность. Третье измерение – это собственно истина, которая выстраивает верность. В этом измерении зло выступает как «катастрофа» и состоит в абсолютизации силы истины.

Ключевые слова: истина; верность; террор; предательство

Peer-reviewed, approved and placed: 15.11.2016.

Постановка проблеми. Ален Бадью вважається одним з найважливіших філософів сучасності. Дослідження його філософських поглядів є актуальним завданням для вітчизняної науки. Особливо актуальним є дослідження тих аспектів його вчення, які допомагають з'ясувати причини деструктивних явищ, які можна спостерігати в сучасному суспільстві. В цьому контексті найбільш цікавим є вчення Алена Бадью щодо причин виникнення зла.

Аналіз досліджень та публікацій. Філософські ідеї Алена Бадью вивчаються низкою дослідників. Зокрема, серед західних авторів варто відмітити таких дослідників, як Ж. Рансьєр, Ф. Тарбі, К. Кессон, О. Марчарт, Х. Фелпс. Серед російських – це такі автори, як В.Г. Косихін, С.В. Соловйова та ін. В Україні дослідженням філософії Алена Бадью найбільш глибоко займається В.Б. О कोरोков. Однак, дані автори ще не присвячували окремого розгляду питанню дослідження ідей А. Бадью щодо причин виникнення зла.

Мета дослідження. В нашому дослідженні ми маємо за мету експлікацію та систематизацію ідей А. Бадью щодо причин виникнення зла.

Виклад основного матеріалу. На переконання Бадью, зло проявляє себе в процесі здійснення суб'єктом того чи іншого процесу істини – як антипод істини, як перешкода її здійснення. Бадью впевнений, що на суб'єктному рівні для людини не може не бути істини, адже «з істини його й збудовано», а на тваринному, біологічному рівні соціального життя істини не існує.

Як пише французький філософ, «зло – це переривання істини під тиском особливих чи особистісних інтересів» [1]. За Аленом Бадью, зло необхідно розглядати на основі добра, на основі того прояву добра, який з давнини філософи тлумачать як істину. При цьому, однак, А. Бадью не згоден з філософією Платона у тому аспекті, в якому засновник Академії тлумачить зло як відсутність істини, як незнання добра. Як каже А. Бадью, це «занадто легке рішення». Також покажемо відмінність позиції Бадью щодо істини від ще однієї класичної теорії істини, яку роз-

робив Аристотель. Провівши відповідну компаративістику, В. Б. О कोरोков зазначає, що, на думку Бадью, істина – «це не ідеальний зразок досконалості чи точна процедура відповідності думки дійсності, як її витлумачував Аристотель. Істина у вченні А. Бадью розкривається не в дійсності і не в ідеальному світі, вона формується лише як «ситуація», тобто може виникнути тільки в «ситуації». З цієї точки зору, ситуація визріває історично, і може бути тільки історичною процедурою» [9, с. 301].

Ален Бадью пише, що людство – це те, що підтримує нескінченну сингулярність істин. За його теорією, істини вписуються в певні чотири типи. Як він зазначає, в наші дні уточнюються та класифікуються всі здатні породжувати істини процедури чотири родові процедури – математика, поема, політичне винайдення та любов, які в той самий час є умовами філософії [2, с. 16]. За словами Бадью, «Людство – це історичне тіло істин» [6].

Тобто, на думку цього мислителя, істина буває науковою, художньою, політичною чи любовною. Ален Бадью пише, що наявність істин в кожному з класів, де їх можна засвідчити, є умовою філософії. Важливо усвідомити, що тут йдеться тільки про «умови» філософії. Сама філософія, на переконання французького філософа, не виробляє істини. Він пише так: «Філософія пропонує єдиний понятійний простір, в якому набувають своє місце іменування подій, що є відправним пунктом істинісних процедур» [2, с. 17]. Таким чином, роль філософії в суспільстві полягає не в тому, щоб встановлювати істину, а в тому, щоб надавати істинам місце [2, с. 17].

Цікавим є питання онтології істини. В одній зі своїх робіт [4] Бадью посилається на Декарта, який у 48-му параграфі «Первоначал філософії» каже: «Я розділяю два роди нашого знання: до першого відносяться всі речі, що наділені буттям, а до другого всі істини, які є нічим поза нашою думкою». Ален Бадью пише, що він погоджується із цим твердженням Декарта, яке, за його словами, визнає «цілком особливий онтологічний та логічний статус істин». Ален Бадью розмірковує так: чи означає те, що істини не

наділені буттям те, що їх взагалі не існує, і відповідає на це запитання категоричним «Ні!». Бадью пише, що істини не наділені тільки субстанціональним буттям [4].

З'ясувавши, що саме Бадью розуміє під поняттями «суб'єкт» та «істина», ми можемо перейти до дослідження питання, який саме зміст Ален Бадью вкладає в термін «процес істини».

За словами цього філософа, у процесу істини є три основні виміри, кожному з яких відповідає своє «ім'я» чи «фігура» зла. Отже, розглянемо кожен з цих вимірів разом з відповідним проявом зла.

Перший прояв процесу істини Ален Бадью описує так: «Це подія, яка примушує явитися «щось інше», ніж ситуація, думки чи застигли знання; яка є випадковим, непередбаченим, відразу ж щезаючим після появи поповнення» [7, с. 97]. Також філософ називає цей вимір закликком події до пустоти ситуації.

В рамках даного виміру процесу істини зло проявляє себе як «личина чи терор». Злом тут буде уявлення, що подія вживає не до пустоти, а до повноти попередньої ситуації. В цьому сенсі «Зло є процесом личини істини. І за своєю сутністю воно є терором, який здійснюють над усіма під винайденим нею іменем. Таким чином, личина корелює з подією. Личина – це значить бути «тероризуючи вірним неправдивий події» [7, с. 123].

Другий вимір процесу істини Бадью характеризує таким чином: «Вірність, яка слугує назвою процесу: мова йде про послідуєчне дослідження ситуації згідно з імперативом самої події; це іманентний розрив, що подовжується» [7, с. 97]. Також він говорить про цей вимір як про невпевненість вірності.

В цьому випадку зло виступає як «зрада» і полягає в тому, що не збережено вірність. Бадью відмічає, що ми завжди знаходимося в середовищі «думок людей» і серед них є ті, які «нашіптують» нам, що наша вірність цілком може виявитися терором, що здійснюється над нами, а вірність, якій ми є вірними, схожа на те чи інше зло. Таке здається цілком можливим, оскільки формальні риси зла «як личини» такі самі, як і в істини. Таким чином, ми завжди знаходимося в небезпеці зрадити істину. За словами Бадью, поразка етики істини в нерозв'язній точці кризи є зрадою. І це зло, від якого немає повернення. Зрада корелює з вірністю. Зрада означає «відступити від істини заради своїх інтересів» [7, с. 123].

І, нарешті, третій вимір Бадью описує так: «Власне істина, яка є тією внутрішньою для ситуації множинністю, яка мало-помалу вибудовує вірність; яка є те, що вірність заново сполучає та виробляє» [7, с. 97]. Інакше кажучи, це сила примушення знань істиною. У цьому вимірі зло виступає як «катастрофа» і полягає в ототожненні істини з певною тотальною силою. Тут потрібно прояснити як саме розуміє Бадью питання співвідношення добра та світу. Французький філософ відокремлює добро від світу. За його виразом «світ є й буде по цей бік від добра та зла. Добро є добром, лише поки не домагається зробити світ добрим». В чому полягає в такому разі буття добра? А. Бадью вважає, що воно полягає в на-

станні в конкретній ситуації певної одичної істини. Відповідно, виходить, що сила істини є в певному сенсі безсиллям, оскільки вона не проявляє себе як щось тотальне. Бадью підкреслює: «Будь-яка абсолютизація сили істини організує Зло». Таке зло несумісне з добром, але врешті-решт перериває процес істини, від імені якого воно виробляється, проявляючи себе як катастрофа істини, викликана абсолютизацією її сили. В термінології Бадью, катастрофа корелює з силою істинного, катастрофа є примушенням повірити, що «сила істини всеохоплююча» [7, с. 123].

Прослідивши всі вищенаведені три «фігури зла», можна побачити, що кожна з них залежна від істини, отже, добра. Таким чином, виходить теза Бадью: «Зло має місце тільки тому, що діє певне добро». Отже, зло залежне від добра.

В контексті з'ясування того, що саме Бадью розуміє під злом, його сутністю та походженням, неможливо обійти увагою питання: «Що саме він розуміє під поняттям «добро»? На запитання щодо добра Бадью відповідає так: «В політиці добро – це рівність. В художній діяльності – це винайдення нових форм, що передають значення світу. Добро в науці – це звитяга вільної думки, радість точного знання. Добро в любові означає розуміння, що один – це не один, а двоє» [1].

У цьому контексті варто пригадати старе запитання: варто називати добром те, чого прагнеш, чи варто прагнути того, що є добром? Нам здається, що Бадью в цьому виборі обрав перший шлях, назвавши добром те, що саме йому здалось гідним цього слова. Рівність у політиці, пошук нових форм у художній діяльності, точне знання у науці, розуміння в науці – вибір цих речей занадто суб'єктивний. Інші мислителі могли б назвати інші складові політики, науки, художньої діяльності та любові, які вони цінують. Візьмемо, наприклад, політику. Бадью вважає, що добром в політиці є рівність, але хтось міг би сказати, що більш важливим в контексті політики є справедливість чи, може, ефективність чи щось ще.

Що стосується вчення Бадью щодо зла, то тут варто навести такий його вислів: «Зло є можливістю, яка відкривається тільки при зустрічі з добром» [7, с. 123]. За його словами, зло може виникнути тільки як можливий наслідок добра. Воно має місце лише тому, що мають місце істини. Бадью переконаний, що зло є збоченим наслідком сили істинного.

В ключі вищенаведених тез Бадью щодо зла стає зрозумілим як, на думку французького мислителя, необхідно боротися зі злом. Бадью вважає, що протидіяти злу можна лише спираючись на ту конкретну істину, яку намагається спалювати конкретне зло. Тут необхідно звернути увагу на онтологічну розмірність уявлень Бадью про добро та зло. Цілком справедливо В. Г. Косихін називає Алена Бадью серед «найбільш помітних представників онтологічної думки сучасності» [8, с. 6].

На думку Бадью, в справі протидії злу якісь універсальні ідеї на кшталт ідеї прав людини або бажання підкорити світ абстрактному пануванню права будуть безсилі. За його словами, потрібно тільки за-

лишатися вірним щодо істин. Бадью пише: «Своєю власною вірністю істинам етика істин намагається запобігти злу, в якому визнає виворіт чи тінюву грань цих істин» [7, с. 124]. Бадью пропонує імператив «Продовжувати!», що означає «не захоплюватись личинами», «не поступатися» та «не вдаватися у крайнощі Всезагальності» [7, с. 123]

За словами філософа, сучасній людині дуже важко залишатися вірним істині. В першу чергу складності виникають через маніпулятивні технології, які розповсюджені в західному суспільстві та намагання влади «претендувати на монополію можливостей» [5, с. 18]. Як пише А. Бадью, влада не просто намагається керувати реальним, вона вказує, що є можливим, а що – ні. Як зазначає мислитель, на відміну від суспільств першої половини ХХ століття та суспільств епох, що передували цьому періоду, сучасна влада не потребує від нас вірити в те, що все, що вона робить є правильним, але вона вимагає, щоб ми були переконані в тому, що те, що вона робить, – це є єдиною можливістю. Дослідники, наприклад, С.В. Соловйова, підкреслюють критичне ставлення А. Бадью до сучасних владних інститутів Заходу [11, с. 8].

На думку Бадью, влада через медіа протистоїть події. Нагадаю, що, виходячи з соціальної філософії Алена Бадью, подія – це «те, що проявляє можливість, що вислизає від контролю можливостей пануючою силою» [5, с. 18]. Подія стає можливою в тому випадку, коли люди починають вірити, що є й інша можливість, а не лише ті, про які їм доповідають у суспільстві медіа. Ці люди гуртуються для обговорення даної можливості, формують певні організаційні форми для втілення її у життя.

У соціальному світі «подія – це те, що примушує проявитися можливості, які були невидимими чи навіть немислимыми» [5, с. 17]. Тут важливо уточнити, що, виходячи з теорій Бадью, подія не є творенням тієї чи іншої реальності, вона тільки створює можливість, відкриває її. Подія вказує, що існує можливість, яка була невідомою. Тобто, Алєн Бадью тлумачить подію як пропозицію зробити щось. Ця пропозиція може бути підхопленою, втіленою в життя, а може й не бути такою. Тому подія – це лише творець можливостей. Бадью підкреслював, що не все те, що змінюється, є подією. Безлад, швидкість можуть бути тільки симулякром події, якщо вони не обіцяють істину, яка є властивою події [3]. Причому, можливості, що були відкриті тією чи іншою подією, присутні в ситуації протягом тільки певного часу. Поступово вони затухають та зникають.

Насправді подія створює ідею, як можливість. Наприклад, у Французькій революції як події було, за словами Бадью, три ідеї – свобода, рівність, братерство.

Зазначимо також, що для Алєна Бадью «подія – це створення у світі можливості процедури істини» [5, с. 17]. В іншому місці він зазначає: «Для мене істина – це робота, це процес, можливість якого обумовлена подією» [5, с. 20]. Один із західних дослідників філософії Алєна Бадью – Ф. Тарбі – так

пояснює термін Бадью «подія»: «Подія – це неочікуваність, переворот, невизначеність. Вона є осередком людської реальності, яка сплітається нею чотирма нитками, чотирма мережами подиву та творення, чотирма шляхами істини – політикою, любов'ю, мистецтвом та наукою» [12, с. 163]

Як мають члени соціуму готувати подію? На це питання Бадью не дає конкретної відповіді, зазначаючи, тим не менш, головне. Він пише, що «готувати подію – це означає бути здатним її прийняти» [5, с. 21]. Тобто, це означає, що творці події повинні бути переконаними в тому, що стан речей можна змінити, що пануюча влада не є всеконтролюючою.

Варто зазначити, що соціальна філософія Бадью є своєрідним філософським бунтом проти існуючого стану речей у сучасному західному суспільстві та притаманній йому філософії. Жак Рансьєр цілком справедливо пише, що філософія Алєна Бадью знаменує собою «відмову змиритися з кінцем філософії та бідами нашого часу» [10, с. 85].

Алєна Бадью не влаштовують занепадницькі настрої у сучасній західній філософії. Він пише, що сучасні йому французькі філософи опустили руки та вирішили визнати себе винними у страшних злочинах, серед яких найважливіші – це «Колима та Освенцім», тобто злочини тоталітарних режимів [2, с. 10]. Бадью не погоджується з тезою, що філософія мертва та неможлива після злочинів тоталітарних режимів. Він не вважає її справою завершеною. Більше того, каже, що вона здатна допомогти перетворити соціальні процеси у суспільстві, яке потребує цього.

Він підкреслює, що ліберальний капіталізм та його політична система – парламентаризм – «не є єдино природними та прийнятними». Відмітимо, що Бадью не закликає зруйнувати або заборонити ліберальний капіталізм та парламентаризм. Бадью пропонує замислитися над можливістю альтернатив парламентаризму та ліберальному капіталізму. Він пропонує поліфонізм соціальних форм замість однорідності. Ці ідеї Бадью, звісно, є критикою теорії «кінця історії», яку запропонував свого часу Ф. Фукуяма.

Нагадаємо, американський теоретик Френсіс Фукуяма в кінці ХХ століття запропонував ідею, що в розвитку різних суспільств є спільна мета і що цією метою є ліберальна демократія. Ця ідея викликала великий резонанс в інтелектуальних колах. Про що писав Фукуяма? Він казав, що суспільний розвиток об'єктивно йде до однієї мети.

На відміну від Маркса, Фукуяма, звісно, не каже про об'єктивні закони економіки, але він вважає, що є інші об'єктивні закономірності, а саме, за його словами, ідея спільної участі в політичному житті неодмінно приведе до створення середнього класу, що, в свою чергу, приведе до запровадження в суспільстві високого рівня освіти, що в свою чергу призведе до значної вимогливості громадян щодо визнання їх індивідуальності. А уособленням всього цього, на думку Ф. Фукуяма, і є ліберальна демократія. Як він пише, всі люди на планеті бажають жити в ліберальній демократії, адже це – «сучасне суспільство

з його технологіями, високими життєвими стандартами, охороною здоров'я та доступом до оточуючого світу» [13, с. 79].

Звісно, з позицією Фукуями Ален Бадью не може погодитися і пафос його соціально-філософських теорій багато в чому спрямований проти теорій, які уособлює ідея «кінця історії» Френсіса Фукуями та подібні концепти. Він каже в одному зі своїх інтерв'ю: «Нас примусили повірити, що глобальне поширення капіталізму і того, що називають «демократією», є мрією всього людства» [1].

На противагу подібним концептам, Ален Бадью зазначає, що ліберальний капіталізм зовсім не передбачає рівності, справедливості і є неприйнятним для більшості людства [1]. Знов таки зауважимо, що він не каже про завдання повного знищення ліберального капіталізму. Бадью каже про те, що ліберальний капіталізм є прийнятним для певної частки суспільств, утім, далеко не всіх. Щодо тверджень про притаманну ліберальному капіталізму демократію, Ален Бадью стверджує, що це переконання насправді є ілюзією. Адже в таких суспільствах влади немає в руках ані селян, ані робітників, ані бідняків. Як пише Бадью, справжнє запитання, яке лежить в основі проблеми зла, – це запитання «що є Добро?». За словами Бадью, вся його філософія намагається відповісти на це запитання. Його відповідь звучить так: добро – це істина. Знов-таки повернемося до питання: що розуміє Бадью під істиною? Французький філософ каже, що «істина – це конкретний процес, що викликається певними зсувами, і далі розвивається як принцип вірності новизні, яку зазнають» [1]. Для Бадью істина – це суб'єктивний розвиток того, що є новим та універсальним. Щодо новизни буцімто все зрозуміло, розглянемо більш докладно питання універсальності. Бадью каже: «Універсальне – це те, що може цікавити кожну людину згідно з її чистою людяністю (яку я називаю родовою, спільною людяністю)» [1].

На переконання Бадью, щоб стати суб'єктом, а не просто залишатися на тваринному рівні людини, необхідно брати участь у втіленні в життя універсальної новизни. Звісно, це вимагає від людини стійкості, зусиль, іноді самозречення. Як каже Ален Бадью, «необхідно бути активістом істини».

Висновки. Як ми побачили, на переконання Але-

на Бадью, в соціальному світі зло проявляє себе в процесі здійснення суб'єктом того чи іншого процесу істини – як антипод істини, як перешкода її здійснення. За словами Алена Бадью, зло – це переривання істини під тиском особливих чи особистісних інтересів.

За класифікацією Бадью, породжувати істини здатні чотири родові процедури – політичне винайдення, поема, математика та любов. Істина, за концепцією Бадью, – це добро і, в залежності від конкретної родової процедури, це добро являє себе особливим чином. В політиці добро – це рівність. В художній діяльності – це винайдення нових форм, що передають значення світу. В науці – це звитяга вільної думки, радість точного знання. В любові добро означає «розуміння, що один – це не один, а двоє».

За теорією Алена Бадью, у процесу істини є три основні виміри, кожному з яких відповідає своє «ім'я» чи «фігура» зла.

Перший вимір – це подія, яка примушує явитися «щось інше», ніж поточні ситуація, думки чи застиглі знання. В рамках даного виміру зло проявляє себе як «личина чи терор», що полягає в тому, аби стверджувати, що стан, який передував виникненню вищезазначеної події, був чимось цінним.

Другий вимір – це вірність, яка полягає в тому, щоб слідувати «імперативу події». В рамках даного виміру зло виступає як «зрада» і полягає в тому, що не збережено вірність.

Третій вимір – це «власне істина, яка мало-помалу вибудовує вірність». У цьому вимірі зло виступає як «катастрофа» і полягає в отождненні істини з певною тотальною силою, тобто «Будь-яка абсолютизація сили істини організує Зло».

Боротися з виникненням зла, на переконання А. Бадью, можна лише спираючись на ту конкретну істину, яку намагається спалюжити конкретне зло. На думку Алена Бадью, в справі протидії злу якісь універсальні ідеї на кшталт ідеї прав людини або бажання підкорити світ абстрактному пануванню права будуть безсилі. За його словами, потрібно залишатися вірним щодо істин. Бадью пропонує імператив «Продовжувати!», що означає «не захоплюватися личинами», «не поступатися» та «не вдаватися у крайнощі всезагальності».

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Бадью, А., 2016. Зло. Интервью, 2001. Retrieved from URL <http://www.contr.info/content/view/120/43/>
2. Бадью, А., 2003. Манифест философии. Санкт-Петербург, Machina.
3. Бадью, А., 2005. Тайная катастрофа. Социология под вопросом. Социальные науки в постструктуралистской перспективе. Альманах Российско-французского центра социологии и философии Института социологии РАН 1, 269 - 299.
4. Бадью, А., 2016. Тела, языки, истины. Retrieved from URL http://sceptsis.net/library/id_1974.html
5. Бадью, А., 2013. Философия и событие. Беседы с кратким введением в философию Алена Бадью. Москва, ИОИ.
6. Бадью, А., 2011. Что такое любовь? НЛО 112, 9 – 14.
7. Бадью, А., 2006. Этика: Очерк о сознании Зла. Санкт-Петербург, Machina.
8. Косыхин, В. Г., 2009. Критический анализ онтологических оснований нигилизма : автореф. дис. на соискание науч. степ. д-ра филос. наук : спец. 09.00.01. Саратов.
9. Окорочков, В. Б., 2011. Ален Бадью: европейский путь к истине. Філософія і політологія в контексті сучасної культури 2, 299-308.
10. Рансьер, Ж., 2003. Доклад в связи с выходом в свет книги Алена Бадью «Бытие и событие». Бадью, А., Манифест философии. Санкт-Петербург, Machina, 85-99.

11. Соловьева, С.В., 2011. Феномены власти в бытии человека : автореф. дис. на соискание науч. степ. д-ра филос. наук : спец. 09.00.11. Самара.
12. Тарби, Ф., 2013. Краткое введение в философию Алена Бадью. Бадью, А., Философия и событие. Беседы с кратким введением в философию Алена Бадью. Москва, ИОИ, 160 – 186.
13. Фукуяма, Ф., 2007. Америка на распутье: Демократия, власть и неоконсервативное наследие. Москва, АСТ.
14. Kesson, K. R., Henderson, J. G., 2010. Reconceptualizing Professional Development for Curriculum Leadership: Inspired by John Dewey and informed by Alain Badiou. *Educational Philosophy and Theory* 42 (2), 213–229.
15. Marchart, O., 2007. Post-Foundational Political Thought: Political Difference in Nancy, Lefort, Badiou and Laclau. Edinburgh University Press.
16. Phelps, H., 2014. Alain Badiou: Between Theology and Anti-Theology. Routledge.

REFERENCES:

1. Badiou, A., 2016. Zlo. Interv'ju, 2001 [Evil. Interview]. Retrieved from URL <http://www.contr.info/content/view/120/43/> (in Russian)
2. Badiou, A., 2003. Manifest filosofii [Manifest of philosophy]. Sankt-Peterburg, Machina. (in Russian)
3. Badiou, A., 2005. Tajnaja katastrofa [Secret disaster]. *Sociologija pod voprosom. Social'nye nauki v poststrukturalistskoj perspektive. Al'manah Rossijsko-francuzskogo centra sociologii i filosofii Instituta sociologii RAN* 1, 269 - 299. (in Russian)
4. Badiou, A., 2016. Tela, jazyki, istiny [Bodies, languages, truths]. Retrieved from URL http://scepis.net/library/id_1974.html (in Russian)
5. Badiou, A., 2013. Filosofija i sobytje [Philosophy and Event]. Besedy s kratkim vvedeniem v filosofiju Alena Bad'ju. Moskva, IOI. (in Russian)
6. Badiou, A., 2011. Chto takoe ljubov'? [What is love?] *NLO* 112, 9 – 14. (in Russian)
7. Badiou, A., 2006. Jetika: Oчерk o soznanii Zla [Ethics. Essay on the evil's consciousness]. Sankt-Peterburg, Machina. (in Russian)
8. Kosyhin, V. G., 2009. Kriticheskij analiz ontologicheskikh osnovanij nigilizma [Critical analysis of the ontological grounds of nihilism]: avtoref. dis. na soiskanie nauch. step. d-ra fil. nauk : spec. 09.00.01. Saratov. (in Russian)
9. Okorokov, V. B., 2011. Alain Badiou: evropejskij put' k istine [Alain Badiou: the European way to the truth]. *Filosofija i politologija v konteksti suchasnoj kul'turi* 2, 299-308. (in Russian)
10. Rans'er, Zh., 2003. Doklad v svjazi s vyhodom v svet knigi A. Badiou «Bytie i sobytje» [Report on the release of Alain Badiou's book «Being and Event»]. Badiou, A., *Manifest filosofii*. Sankt-Peterburg, Machina, 85-99. (in Russian)
11. Solov'jova, S.V., 2011. Fenomeny vlasti v bytii cheloveka [The phenomena of power in human being] : avtoref. dis. na soiskanie nauch. step. d-ra fil. nauk : spec. 09.00.11. Samara. (in Russian)
12. Tarbi, F., 2013. Kratkoe vvedenie v filosofiju A. Badiou [A brief introduction into the philosophy of Alain Badiou]. Badiou, A., *Filosofija i sobytje. Besedy s kratkim vvedeniem v filosofiju Alena Bad'ju*. Moskva, IOI, 160 – 186. (in Russian)
13. Fukuyama, F., 2007. Amerika na rasput'e [America at the Crossroads]: Demokratija, vlast' i neokonservativnoe nasledie. Moskva, AST. (in Russian)
14. Kesson, K. R., Henderson, J. G., 2010. Reconceptualizing Professional Development for Curriculum Leadership: Inspired by John Dewey and informed by Alain Badiou. *Educational Philosophy and Theory* 42 (2), 213–229.
15. Marchart, O., 2007. Post-Foundational Political Thought: Political Difference in Nancy, Lefort, Badiou and Laclau. Edinburgh University Press.
16. Phelps, H., 2014. Alain Badiou: Between Theology and Anti-Theology. Routledge.